

مبانی مدیریت دولتی

تألیف :
پرویز نامغ

نشرستان
تهران
۱۳۸۴

نامغ، پرویز، ۱۳۱۶-
 مبانی مدیریت دولتی / تألیف پرویز نامغ. -- تهران: نشر هستان، ۱۳۷۸.
 ۲۸۴ ص. : جدول، نمودار.

ISBN: 964-6965-16-4

فهرستوبسی بر اساس اطلاعات قیما .
 عنوان روی جلد: مبانی مدیریت دولتی.
 پشت جلد انگلیسی: Fundamentals of public administration.
 کتابنامه: ص. [۳۸۱] - ۳۸۴ .
 چاپ دوم
 ۱. مدیریت -- راهنمای آموزشی. ۲. سازمانهای دولتی -- مدیریت -- راهنمای
 آموزشی. الف. عنوان.
 HD۳۸/۲۴ م
 ۶۵۸/۰۰۷
 ۷۸ - ۷۰۰۹ م
 کتابخانه ملی ایران

نشر هستان تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین بعد از تقاطع روانمهر پلاک ۹۸/۱ تلفن: ۳-۶۶۴۸۱۱۵۲-۶۶۴۱۲۹۰۶ تلفکس: ۶۶۴۱۲۹۰۶

مبانی مدیریت دولتی

پرویز نامغ

چاپ اول ناشر (چاپ چهارم): ۱۳۸۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لبنوگرافی: چاووش

چاپ: افرنگ

صحافی: روشنگ

قیمت: ۳۸۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۶۹۶۵-۱۶-۴ ISBN: 964-6965-16-4

تمام حقوق برای نشر هستان محفوظ است.

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

أَوَّلُ الْعِلْمِ مَصْرِفَةُ الْخَبَارِ وَ آخِرُهُ الْعِلْمُ
تَنْوِيضُ الْأَمْرِ إِلَيْهِ

پیشگفتار

درس «مبانی مدیریت دولتی» یکی از درس‌های تخصصی رشته‌ی مدیریت دولتی است که دانشجویان پس از گذراندن درس‌های مقدماتی و چند درس پایه می‌بایستی آنرا بگذرانند، این درس پیش‌نیاز هفت درس اصلی و تخصصی است که می‌توان گفت دریچه‌ی ورود به این رشته از دانش مدیریت است و لذا از نظر محتوی و چگونگی ارائه بایستی به گونه‌ای باشد که به دانشجو دید کافی بدهد و اطلاعات و دانائی لازم را برای درک بهتر درس‌های بعدی در اختیار او بگذارد.

از سوی دیگر با گسترش دامنه‌ی فعالیت‌های دولت، افزایش هزینه‌های عمومی و شرایط اقتصادی و سیاسی جهان، توجه به سازمان‌های دولتی بیش از پیش اهمیت پیدا کرده است و بدین ترتیب سازمان‌های عمومی هر کشوری بیشترین مسئولیت‌ها را بر عهده دارند و لذا پیروزی هر ملتی در سطح داخلی و جهانی در گرو فعالیت و کارآمدی مدیران و تصمیم‌گیرندگان آن ملت بویژه مدیران دولتی است که سنگین‌ترین رسالت‌ها را بر دوش می‌کشند و چگونگی عملکرد آنها اثر تعیین‌کننده در رشد و توسعه‌ی هر کشور دارد.

با توجه به شکل سنتی و وضعیت خاص نظام اداری کشور ما و کمبود آشکار تخصص‌های مدیریت در آن، تربیت کارشناسان اداری و توجه به آموزش کادرها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و لذا ترکیب و محتوی درسی مانند مبانی مدیریت دولتی بایستی در حدی باشد که به دانشجو وسیع نظر بدهد و او را از نظر تئوری آماده سازد تا در میدان عمل از عهده‌ی کارهای بس پیچیده و پیش‌بینی نشده برآید و بتواند با درایت نابسامانی‌ها را به سامان رساند.

با اینکه تاکنون برای تهیه و تدوین کتاب و منبع درسی در این زمینه تلاش‌های چندی صورت گرفته ولی با توجه به اهمیت و گستردگی مطلب، بسنده بنظر نمی‌رسد، زیرا نوشته‌های موجود برای گروه‌های خاصی نوشته شده

و برای دانشجویان معمولی مناسب نمی‌باشد. از طرفی نوشتن چنین کتابی از عهده‌ی یک نفر خارج است و می‌بایستی گروه‌هائی که از نظر دانش و تجربه توان لازم را دارند دست به این کار بزنند، از این رو اگر کمی و کاستی‌هائی در این نوشته دیده می‌شود از صاحب نظران و اندیشمندان می‌خواهم که با راهنمایی‌های خود مرا یاری نمایند تا در چاپ بعدی نسبت به رفع آنها اقدام شود.

بهرترتیب در تهیه‌ی این کتاب سعی شده به منابع موجود و هرچه در چنته داریم و جزو گنجینه‌ها به حساب می‌آید بویژه کتاب «سیر اندیشه‌های اداری» مراجعه شود تا آنچه بدست می‌آید قابل استفاده و راه‌گشا باشد، علاوه بر این، به سازمان‌های دولتی، قانون‌های جاری و واقعیت‌های موجود داخلی و جهانی اشاره شده تا دانشجو آنها را لمس کند و خود را برای فردا و جنبه‌های عملی و محیط واقعی کار آماده سازد که در این رابطه، گذشته، حال و آینده مد نظر بوده است.

پرویز نامغ

خرداد ۱۳۷۶

فهرست

۵	پیشگفتار
۷	فصل اول: موضوع مدیریت به عنوان یک رشته تخصصی
۹	— مدیریت دولتی بعنوان یک رشته تخصصی
۱۱	— تعریف‌ها و مفهوما
۱۶	— نقش عمده‌ی تعریف‌ها
۲۳	فصل دوم: سیر تطور مدیریت دولتی
۲۵	— مقدمه
۲۷	— شناسائی اداره بعنوان یک نظام علمی مستقل
۳۶	— اداره‌ی امور عمومی علم است یا هنر
۵۱	فصل سوم: نقش مدیریت دولتی
۵۳	— سیاست و اداره
۵۸	— نقش مدیریت دولتی
۶۰	— بوروکراسی و نقش آن
۶۷	— تفاوت‌های عمده میان اداره‌ی امور عمومی و خصوصی
۷۱	— تفاوت میان سازمان‌های دولتی و خصوصی از نظر مؤسسه بروکینگز
۷۴	— تفاوت در رهبری بین سازمان‌های عمومی و خصوصی از نظر جان اریک لین
۸۵	فصل چهارم: تاریخچه‌ی مدیریت دولتی در ایران
۸۷	— تاریخ اداری قبل از اسلام ایران
۹۲	— سازمان‌های اداری بعد از اسلام
۱۲۳	فصل پنجم: قوه‌ی مجریه و دستگاه اداره‌ی مرکزی
۱۳۵	— قوه‌ی مجریه و نقش آن
۱۴۰	— ارکان قوه مجریه
۱۴۳	— نقش مجریه در قانون اساسی قدیم
۱۴۵	— تغییرات نظام اداری پس از پیروزی انقلاب اسلامی
۱۴۸	— وضعیت کنونی تشکیلات دولت
۱۵۱	— نارسائیهای موجود در نظام اداری
۱۵۳	— سیاست‌های دولت برای رفع نارسائیهای نظام اداری در طول دو برنامه‌ی عمرانی
۱۶۳	فصل ششم: اداره‌ی امور استخدامی عمومی
۱۶۵	— تعریف اداره امور استخدامی
۱۶۵	— هدف‌های اداره امور استخدامی

۱۶۷	پیش‌بینی نیازهای نیروی انسانی
۱۷۰	وظیفه‌های اجرایی اداره امور استخدامی
۱۸۷	حقوق و مزایای کارکنان دولت
۱۹۱	حقوق و تکالیف مستخدمان دولت
۱۹۳	تاریخچه و وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور
۲۰۹	فصل هفتم: مالی‌های عمومی و بودجه دولتی
۲۱۱	مالیه عمومی و سیاست مالی
۲۱۳	بودجه و تاریخچه‌ی آن
۲۲۵	طبقه‌بندی بودجه
۲۳۱	بودجه و مدیریت
۲۳۴	سازمان برنامه و بودجه و وظیفه‌های آن
۲۴۱	فصل هشتم: برنامه‌ریزی ملی
۲۴۹	برنامه‌ریزی
۲۴۹	برنامه‌ریزی منطقه‌ای
۲۵۴	سازمان برنامه و بودجه
۲۵۷	تاریخچه‌ی برنامه‌ریزی ملی در ایران
۲۷۷	فصل نهم: شرکتهای دولتی
۲۷۹	شرکتهای دولتی
۲۸۷	دسته‌بندی مؤسسه‌های عمومی
۲۹۲	تفاوت‌های عمده میان شرکتهای دولتی و مؤسسه‌های دولتی
۲۹۴	نظارت بر شرکتهای دولتی
۳۰۳	فصل دهم: تشکیلات محلی و شهرداریها
۳۰۵	تمرکز و عدم تمرکز
۳۱۲	سازمان‌های محلی
۳۱۹	سازمان شهرداریها
۳۲۷	فصل یازدهم: مکانیسم‌های نظارت بر سازمان‌های دولتی
۳۲۹	ساز و کارهای نظارت بر سازمان‌ها
۳۳۴	نظارت بر سازمان‌های دولتی
۳۴۳	آئین‌نامه‌های اداری
۳۵۱	فصل دوازدهم: تحولات معاصر در سیستم‌های اداره امور دولتی
۳۵۳	تحول‌های معاصر در اداره امور دولتی
۳۶۳	سازمان‌های موقت و ویژه
۳۷۰	اطلاعات در مدیریت
۳۸۱	کتابنامه